

21

Βεγγερό Α'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Μουσ. Π. 24/1975

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΟΖΑΝΗΣ
12^η ΘΕΣΙΟΝ ΑΝΩ ΔΗΜΟΥ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΒΙΔΑΒΕΝΤΟΥ

Αριθ. | Πρωτ. _____
Διακτ. _____

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σει. 1369/39-1-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Βεζβεκτό.....
(παλαιότερον ὄνομα: ... ..), Ἐπαρχίας Κοζάνης,
Νομοῦ Κοζάνης..... Γεωργιάδης
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δι. Δάμα -
Δ. Δ.... Αἰμιότι κεύ ἐπαγγελλομαι Σχολεῖον.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Βεζβεκτό - Κοζάνη.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Πέντε τὼν γεωργικῶν
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον 1) Δημήτριος Δαματῆς 2) Εὐ-
δίκιος Βαρβακλέπουλος.....
ἡλικία 77... ἐκ γραμματικαὶ γνώσεις Λογιστικῶν... Γεωργικῶν.
..... τόπος καταγωγῆς Βεζβεκτό -
Κοζάνη.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν, ποιμνίων; .....
Δὲν εἶδον καὶ χωρὶς αὐτῶν ἀλλὰ εἶδον αἱ περιοχαὶ
χρησιμοποιοῦντο καὶ διὰ τῆς δούσεως
ὑπάρχον αὐταὶ χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ὅτε ἐκτελέσονται κατὰ χρονικὰ διαστήματα
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀλλοι, ὡς χωρικοὶ Ἕλληνας καὶ Τούρκους καὶ ὡς Κοινότητες
καὶ ἐκτελέσονται
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ..... Ναι..... δι. Δ. Π. Ρ. Ε. Ι. ... Τ. Η. Ν. ... Π. Ε. Ρ. Ι. Δ. Ι. Δ.
Βεζβεκτωμένην... δι. Δ. Π. Ρ. Ε. Ι. ... Τ. Η. Ν. ... Π. Ε. Ρ. Ι. Δ. Ι. Δ.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τήν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τήν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν; ...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... **Ναὶ** .....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογενεῖάν των ; .....

Συγκρίνουντο ὡς ἄτομα.....

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποῖς ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;...

ἀρχαίαι, μεγίστηδες, ἴδια μετὰ τῶν ἄλλων.

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα; ἢ αὐτ. εἶδος ἢ εἰς χρήμα;)
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦν καὶ ἐργάζαι; ἐπαχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλάνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον; ἡμερομισθίον, εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; . . . . .

Σχηματισμοί ούστε... άνδρες και γυναίκες...
με πνευματικό 15. βραχυί.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;.....

2. ο.χ.ι. Μόνον υπήρξαί. Περὶ ὁμοιοῦ. Χωρὶς ἀφ' ἑνὸς

- 6) α) Οί νέοι και αί νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπηγάιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;..... Μονοὶν... ἐξ... το... ἐξω... ἐπὶ κόν...

(ΗΠΑ - Ρουμανία - Μικρά Ύδα).

- β) Ἐπ' ἡγαῖναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ.; .....

Ὡς... ἔργαται... καὶ... ὑπὸ... τεχνίται... (κτίεται).

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μ.ε... ζωϊκὴν... κόπρον... καὶ... καῦσιν... καλάμιαι... (βοῶν... αἰγοπροβάτων)... ἔχεται... βιά... ἐν βί... τῶν... θάμνων... σπινθηροβλαβί... μαντρί... (καλυμμένη... μαντρινία).....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... τὸ... ἔτος... 1936.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..... 1930... ἔτος... 1936.....

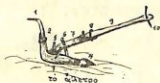
1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ..... Τοῦτο... ἐκ... μηχανοκίνητου...

καὶ... ἐκ... μηχανοκίνητου... (καλυμμένην... χερμακός)... ἐκ... μηχανοκίνητου... διαβασία... χωματὰ καὶ διὰ τῆς πρῶτης ἀροβίης. Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. ἑρμακός.. 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ..... τὸ... ἔτος... 1944.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... τὸ... ἔτος... 1950.....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....²¹ ρ.χ!.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ...¹⁹³⁸.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κάτεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ..⁶¹διδ.κνὶ...⁷τεχνῶν.ται...⁸χεωρ.χνῖ.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; ^{ἑστὴ τοῦ γερμανοῦ ε.χ. 1} ^{τα ἄλλα δὲν εἶναι γνωστὰ ἐξ ἐνταῦθα.}

- 3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ^{Καταίρι}	6. ^{Καμαρά}	11. ^{Πουρί} .....
2. ^{Οὐρά}	7. ^{Ὑκί}	12. ^{Πούρι} .....
3. ^{Παράβολα}	8. ^{Ξίδερα}	13. ^{Ζυγὴ} .....
4. ^{Ξυήνες}	9. ^{Ζυγὴ}	14. ^{Ζεύδες} .....
5. ^{Ἀειρόβεργα} ...10.	^{Σταβάρι}	15. ^{Στεφανία} ...

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

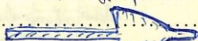
(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἰ.ὸ...ὕνι...ἡ.τ.ο...μ.ι.ο.γ...μ.ο.ρ.φ.ῆ.γ...καὶ...δ.ι.ἀ.ρ.ά...
...α.ο.ω...τ.α.γ...α.ρ.ι.δ.β.ε.ι.δ...Ἰ.ὸ...ἰ.χ.ν.ο.ρ.α.φ.ι.δ.ῶ.ν...
...ὑ.ρ.ῖ...ἡ.μ.ῶ.ν...Σ.χ. 1

ὕνι

Σ.χ. 1

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;...τριγωνική!

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ὁτις ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

1. σκεπάρνι, 2. ἀκκινοπάρνι, 3. πριόνι, 4. ἀρίδα, 5. ἀρνάρι, 6. ξυλοφαῖς, 7. συμπλάρι

πριόνι

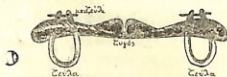
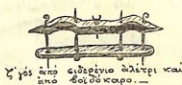
ἀρίδα

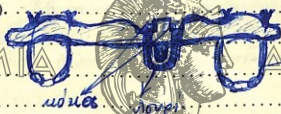
ρινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *β. α. ε. δ., ἱ. ο. π. ς., ἡ. κ. λ. ο. ν. ς., ἄ. ν. ς. ....*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *... καί ... δ. α. ο. ... καί ... ε. ν. ... ἐπὶ β. α. ν. δ. ...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μ. ο. ν. ο. ν. δ. α. ο. τ. ο. ζ. ε. υ. γ. α. ρ. ι. σ. κ. α. β. η. ν. ς. ....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ζεύλα, σιδερέα, ἢ ζεύλιον.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Πεταται λουρί... καὶ... μακαβαυάρεται... ἀπὸ δερμά... βοδιού... (ράχη)...

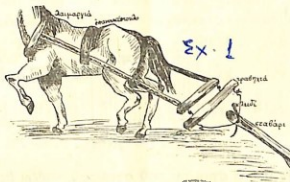
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Ἰσχυρα ἔτιν...*

Πῶς γίνεται ἡ ζευγίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Ὅταν ἐξέλτο... ἐκ... ἀπὸ... ἀλ' ἡ... ἢ... ἄλλο... ἢ... κα... λ... ποτὲ... ὅδε...*

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὁποῖαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν, τὸ ἄροτρον.....

Ἡ σκευὴ εἶναι κυρίως ἢ καὶ ἐκ μέρους. Σχ. 1.
καὶ μετὰ τὸ ἴδιον ὄνομα εἰς.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τοῖπον σας.....

...ὁ ἀνὴρ καὶ... ἄνδρας... ἢ... υπηρέτης.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ὁδηγῶμαι. τὸ ζῶον πηλείον

τοῦ ζυγαίου ἢ καὶ τραβηχταῖν καὶ λίδεται ἐπ' αὐτοῦ
ὁ ζυγὴ εἰς βοδιῶν ἢ ἢ σκευὴ (τραβηχτά) ἐπὶ ἀλόγων.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

...κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

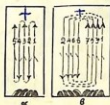
κατευθύνει μετὰ σχοινίον. τὰ ἄκρα τῶν ζῶων
μετὰ... σχοινί. δεμένο. εἰς τὸ αὐτὸ καὶ τὸν αὐτὸν...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...κατ'εὐθείαν...γραμμὴν...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

...ὅχι...

Δια τραπεζ.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίδες, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ...ἐχρὶς νῦν...καὶ...γίνονται με...

...ὅχι...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; ...

...διὰ γραμμῶν...ἐκ λωρίδων...τοῦ χειρὸς...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με γκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ...ὅχι...συνήθεια...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ...

...Πλάγιως...καὶ...βαθιὰ...ὡς...καὶ...καθέτως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. .... τῆς... τοῦ... ἡρώ... ἡρώ... καὶ... τῆς...
... τοῦ... τοῦ...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ τότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. .... Τρία, ... τὸ πρῶτον ... τὸν ... ἀρχοῦσαν ... ἢ ... δεύτερον ... ἢ ... γύρισμα ... πρὸ τῆς ... κορεῖς ... καὶ ... τὸ τρίτον ... κατὰ τὴν ... σποράν .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Τρία. Το πρώτον τον εβραϊκό νόμον, το δεύτερον το
μαθηματικόν, και τὸ τρίτον κατὰ τὴν φύσιν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφειθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλοι δημητριακόν...

ὅτι ἐν ἑαυτῷ μόνον τὰ ἔμπροσθα.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... βρj.αι. ... και. ... αὐν.ῶ.ῖ.ε.ρ.α. ....

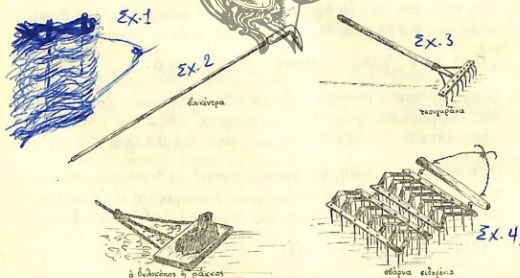
- 5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... θ. ... τράβας, ...
... σκεκὸν λι. ... χούφτα. ... (ρολόι μνη) ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἡ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάριζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Με... βίβλιν... ἑλθον... τοποθετημένον...
ἐν τῷ... ἔκριν... τῇ... δουλεύοντα... ἢ τοῦ...
ἐκμουθεύον...

.....

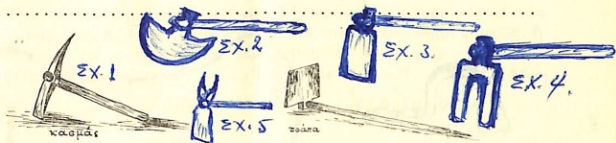
1. Σελήνη 2. άμμοβόλι δαίμων 3. QUEPPI
4. Τεθρηπιδά 5. Σελήνη 6. Δερμα

— 10 —

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν) .....
 1. Καβκας, 2. Τβ.ανι, 3. κουρατιελη, 4. φκελι, ..
 5. κκαζι.δ.ι.ηρ.....

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τόν ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τό ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 ... Ο.δ.ε.ι.λ.....

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διά τήν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ή σπορά και ή καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. ... Σ.κ.μ.δ.η. - - - - - πο.ι.β.λ.κ.α. - - - - - τ.α. - - - - - ἀν.ε.ρ.ι.χ.ι.μ.ε.ν.α
 (- - - - -) - - - - - β.υ.κ.α.τ.λ.ι.ά.ρ.χ.ι.α. - - - - - με.τ.ά. - - - - - ἀ.ρ.α.τ.ο.β.ο.ν. - - - - - τ.α.
 .κ.ρ.υ.τ.α. - - - - - με.τ.ά. - - - - - ὁ.δ.ο. - - - - - ὁ.ρ.κ.α.τ.α.τ.ο.ν. - - - - - ἀν.οἱ.ρ.η.τ.α.ι. - - - - - ρ.η.χ.ά. - - - - - αὐ.λ.ά.κ.ι.α
 ὁ.π.ρ.ο.υ. - - - - - ρ.ι.η.γ.η.τ.α.ι. ὁ.δ.ο.ρ.οἱ. και. - - - - - β.ε.κ.η.σ.α.ζ.ε.γ.η. με.β.θ.α.ρ.ν.ι.ο.μ.α.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διά τροφάς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....
 .τ.α. - - - - - πο.ι.β.λ.κ.α. - - - - - ὁ.δ.ο. - - - - - τ.ρ.ι.φ.ύ.λ.λ.ι. - - - - - και. - - - - - τ.α. - - - - - ἀ.ρ.α.τ.ο.β.ο.ν. - - - - -
 ὁ.ι.α. - - - - - β.ε.κ.η.σ.α.ζ.ε.γ.η. - - - - - κ.ό.ρ.ο.υ. - - - - - φ.ό.β.η. - - - - - και. - - - - - β.α.ν.όν. ....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερα) ή καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ή ἐφυτεύοντο εις αὐλάκια ή πρασιές (βραγιές) και ἄλλως. .... ?ε.φ.ν.χ.ε.ν.ο.ν.ω. .... εἶν. - - - - - ἀ.λ.ε.κ.ο.υ. - - - - - και.?
 .ε.δ.θ.ε.ι.α.ν. .... εἶν. - - - - - π.ά.λ. - - - - - ἀ.ρ.α.τ.ο.β.ο.ν. ....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Έργαλεία θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τό ὄνομα και ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 .δρεπάνι... καὶ... ἀγκυρά... δαχτυλ. 1...
 .καὶ... 2...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
 .0x1...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χορτὰ (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). .μ.ε. γ.ο.β.β.α

δαχτυλ. 1.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 .καὶ... ὁμαλὴ... καὶ... ὀδοντωτὴ... ἢ... δαχτυλ. 2...
 .καὶ... 1...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 .δαχτυλ. 1...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ..... Οἱ... ἐκδρομάρχοι... (χούρτσι)... ..

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... Τῶν... δημητριακῶν... διὰ... κοπῆς... καὶ... τῶν... ἀσπρίων... διὰ... ἐκριζώσεως... ..

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .... Ἐθερίζοντο... ἐκδρομάρχοι... ..

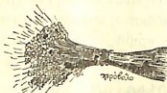
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)... ..

ΚΑΛΩ ΚΡΕΙΤΤΑ ΔΕΛΤΑ ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... Οἱ... ἴδιοι... ἔφευγαν... ἀπὸ... θερίζουν... τὰ... δρομάρχοι... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... ..

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... Πολλὰ... δρομάρχοι... (χεριές)... ἐκδρομάρχοι... βρωμῆ... βειράν... μὲ... τοῦ... ἐκδρομάρχου... πρὸς... τὴν... ἴδιαν... διεύθυνσιν... ..

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *ἀρ. ρ. μι. α. (τ. ε. δ. ρ. μι.)* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὥς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

ἄνδρες καὶ γυναῖκες (δ. α. ἴ. α.) .....

ἤρχοντο μόνον γυναῖκες ἐν τῶν γνέω χειρῶν .....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι : με' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπακοπήν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

*ἡμείβοντο με' ἡμερομίσθιον μετὰ φαγητοῦ
ἢ ἀνευ (με' γυμν. ἢ ξ. ἰ. γυμν.) καὶ εἰς εἶδος
κατ' ἀπακοπήν (μουτουνροῦ)* .....

ἡ ἀμοιβή ἦτο 25-30 δραχ. ὑπερμετρῶν .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λυντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπνωσιν (δηλ. νὰ μὴ πογγῇ ἡ μέση των) ; .....

*ἔφερον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐνδύοντες
παλαμάριαν πρὸς προγινώσκ. καὶ δομῶν
τῶν μεγαλειτέρων παροικῶν ἐπὶ τὴν* .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ναι... ἀπογευματίνῃ... Τρίτῃ.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

ὁ ὅχι.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Παλιότῃ... καὶ... ἀμέσως... καὶ... μετὰ ὀδύγῃ...
ἡμέρῃ... μετὰ τὴν πρωτὴν... ἢ... βραδυτὴν ὥρῃ.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκυαλίες ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἔδενοντο. ἔε. μεγάλη. φεμάει. με. τῇ. ἐπ' ἄλλῃ.
 πρὸ. τῆν. ἰδίαν. κατεύδονεν. . . τῷ. δέματι. ἐπι-
 παύο. . . ἀπὸ. μαλακῶ. ἐπιπλεῖ. ἢ. ἐπιδιέειν.
 καὶ. δὲ. ἐν. διδραν. ἢ. ἀμυταν. τῇ. ὁπσίῃ. ἔστρεψεν
 δοτ. τὴ. μὴ. ἐπ' ἄλλον. . . . .
 τῷ. δέματι. ἐν. μαλακῶ. ἐπιπλεῖ. με. ἐν.
 σύλλογον. ἐργαλίου. τῇ. στρέβλῳ. ἐκ. 1. . . .

11/11/11

AKA Δ H ~~EX~~ M. I A

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἔτοποθεοῦντο ; . . .

Συνεπάρμυτα. ἔ. ὠρίμενον μέρον τοῦ ἄρου
 τυπῶν. ἄρου. ἢ κέντρον καὶ φαυμαλίσσο
 διμυτῶ. ὄχυρ. ὀρθογώνιον. μετὰ τῷ ὀλίχῳ
 ἡρῶ. τοῦ κέντρον αὐτῆς. διὰ τὸ προσμείνεσθαι
 ἀπὸ τῶ ἐνδὲ καὶ τῆς ἐροχῆς.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; Δὲν μαγειρεύεται ἡ εὐαγλιεργέτο ενστι-
ματικῇ . — — 16 —

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότεραν ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἐπεὶτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐξαγωγή το*
Τριφύλλι καὶ παραμπούρου καὶ τὰ πρώτα πλουτίζ
καὶ τὸ δεύτερον μόνον ἐξ. ἔπειτα ἐξ. ποτιζομένη
καὶ γὰρ χωράφια διὰ ἐλαφίαν καὶ ἐξαραιόντο
ἐξ αὐτοῦ καὶ μεταφέροντο διὰ φύλαξιν ἐξ αὐτοῦ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *κατὰ τὸ τέλος τῆς Ἀπριλίου καὶ ἀρχὴν Μα-*
ΐου καὶ ρι. μὲ κόσσαν.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐ χρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Η ξηραὶς ἐγένετο ἐκ τῆς ἄρτης ἐπὶ τὸν
 ἑδάσῃ καὶ ἐδένοντο ἐς δερμάτια μετ' ἀλλήλων ἐν
 μαλακίᾳ σπινθιδεύ. δ. πικρ. καὶ ὁ εἶς τ. ὅ. χρησίμα ποτ-
 οῦμενα ἐργασίαι 1. Τὸ σπινθιδεύ 2. Καρπολογία

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσφιν θεμιτὴν ὄντως
 ἐξ ἑαυτῶν ἐκείνων μετ' ἑαυτῶν καὶ δερμά-
 τια καὶ ἀπὸ ἐκείνων μετεφέροντο ἐς τὸ ἄλώνι
 διατὰν ἀλωναίαν. ....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οἷον τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός τινος δερμάτιου

Τοποθετοῦνται περὶ ἀλωναίαν ἐξ ὧν ἀμύν...
 λυτὰ καὶ θεμωνιάστρα. ....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν άλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; ....

Ὑπῆρχαν ἀνέκαθεν ἀλωναίαι. ....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ....

Εἰς τὴν παρεσχὲς τοῦ χωρίου, περὶ δ' αὐτῶν καὶ
 ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄχυρα κιν. ....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν ἀλλὰ χρησιμοπο-
εῖται ὅταν εἶναι ἐξυδέρων καὶ ἀπὸ ἐγγενῶν ἢ
γενιῶν ἐκτὸς οἰκογενείας.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχεται*
μακοὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἵματος καὶ λήγει κατὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνθρώπου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

*Ταὶ παλαιότερα ἦσαν χωματῆρα (ἀλλεμπεῖς
μὲ ἀργίλλο (σιπρόνι) καὶ ἀργίτερα πετρῆρα
μὲ πλάκες*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .. *1) Ξεκαθαρίζεται. ἀφαιρεῖται τὰ χορτὰ*

*μὲ τῆς πῆς καὶ τοῦ ἁγροῦ. ἐκσπινθη. μὲ ἀδρυγρόμαλα
(ἐκσπινθη. καὶ ἐκσπινθη. μὲ ἕνα μῖνον. ἐκσπινθη. ἀμύχοντα)
ἀφαιρεῖται μὲ μείγμα μὲ πρὸν. ἐκσπινθη. καὶ ἀχύρων.*

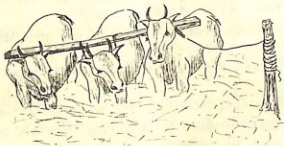
- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ὁχι. .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἀπλώνεται τὰ δέμας αἰσὺ μοιρῶν τὰ δέμας
ἐξ τὸ ἀδωπὴ κυκλίου. ἀρχίζοντες ἐν τῷ ἔξω πρὸ τὰ
μέσα (κέντρα). μετὰ ἐπὶ σταχὺα πρὸ τὰ μάτω.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὅσους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

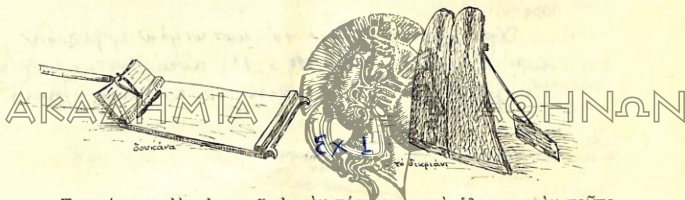
τὸ ἀδωπὴ κυκλίου ἐπὶ τῷ δακτύλῳ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῷ
ἐξ τῶν μοιρῶν αἰσὺ μοιρῶν ἐπὶ τῷ μετὰ τῶν κέντρων
ἐπὶ τῷ δακτύλῳ ἵππων ἀπὸ τῶν καὶ περιεστέρων ἐπὶ
ἀπὸ τῶν κέντρων ἀπὸ τῶν καὶ περιεστέρων ἐπὶ τῷ
ἐπὶ τῷ δακτύλῳ ἵππων ἀπὸ τῶν καὶ περιεστέρων ἐπὶ τῷ

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ αλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλείας,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείας περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Ἡ ζωὴ τῶν θεῶν ἢ τῶν ἀνθρώπων γίνεται κατὰ
τοὺς νόμους τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξ ὧν... ἐρῶμεν... α
τῆς προσημειωτῆς. ὁμοίως. κα.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτως κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

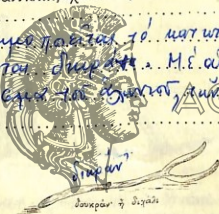
Τὸ ἀντικείμενον μηχανήμα ὀνομαζέται
(ἢ καλεῖται) χρησιμοποιεῖται πάντοτε κατὰ τὸ
ἀλωνιστικὸν μέσον τοῦ εἴδους. ἔστι ἀντικείμενον
τοῦ εἴδους. ἐκ τῆς καὶ κατεσκευάζεται ἐπὶ ἐλθόντων
τεχνιτῶν. Ἡ προμήθεια γίνεται ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει ἡμέραν πρὶν ἢ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ τερματίζεται πρῶτον ἀπογευματινῶς ὥρα 5. ἔπειτα ἀπογευματινῶς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Χρησιμοποιεῖται τὸ κατωτέρω ἐργαλεῖον καὶ λέγεται δοκράνι. Μ.Ε. αὐτὸ γίνεται κυρίως τὸ ξύρισμα τοῦ ἀλωνοῦ καὶ τὸ ἀλῶν. Συχνά.....

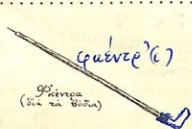
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; .....

- 14) Ὅτε ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδίασατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ναὶ καὶ εἶναι τὰ ἴδια κυρίως τῆς κατωτέρω εἰκόνος.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν μετὰ ἑστρώσεως.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μαμενί.....

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδία τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀλωνγιαῖτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

Παύσατε ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδία τοῦ ζῶα.....

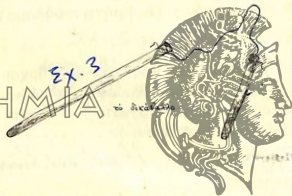
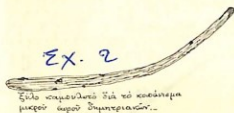
- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Κοπάνισμα μετὰ πᾶν ἄνδρα μετὰ φούρα (μαυροῦ βρόχου ἐν ἡμῶν) καὶ ὀφρῖν. ἐχ. 3 π. 24.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Ἀνέειχε ἄλλο ὄνομα καὶ κατασκευάζετο ἐκ αὐτοῦ. ἐν ἡμῶν ἐξ ἐχιδνῶν μετὰ φούρα.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου.
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τῶν δημητριακῶν μεγάλων
παραγωγῶν ; *χ. πο. τιν. . . ἰ. δ. πιν. κιν. . . ἐ. π. 1. κ. ἰ. δ. π. ν. . .*
ἐ. π. 2. θ. κιν. . . ἐ. π. 1. ἀ. μ. ο. β. ἡ. ἐ. π. 1. . . ἐ. γ. κ. αὐ. . .

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Τὸ μυστήριον αὐτὸ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ἰδαίου, ὅπου
ἐκράναν βερνίκες ἐν λίθῳ καὶ μέγα δάξον
ἀποχρησέντος μου πρὸς —

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

710x2.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλυσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

Το έτος 1957 υπήρξε από τα καλύτερα του χωριού

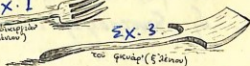
β'. Δίχτισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Οὐκ ἔτοιμα κότες διὰ πλὴν ἡμεῖς ἀγῶνι. ἀγῶνι.

Εχρησιμοποίησαν τα μέλη του ερχαλίδας...

1. Καρπαζόβιτς. 1. 2) ΝΤζουμαράτα. 2. 3) Φισαρί. 3.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

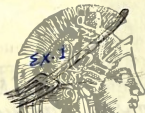
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τὸ ἄχνημα ἦταν ἐπίμενος μου! Δὲν τοποθετοῦσαν ζιπότες ἐπάνω πρὸ τοῦ λιχνιστοῦ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.....)

Μετὰ καρποδοῦ σχ. 1 καὶ πρὸ τοῦ τοῦτο
τὸ φτυάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες μου! γυναικες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Κότταλα ..... Ταῦτα δὲν ἀλώνονται ἐν δευτέρῳ διότι εἶναι λίγα· αὐτὰ χρησιμεύουνται ἐν δευτέρῳ· καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν δὲν.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .. *ὄχι* ..

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

... *Μ.Ε. τὸ δριμόνι.* .....

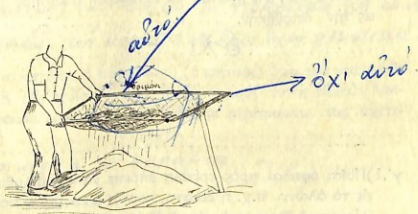
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Μετὰ τὸ λιχνίσμα τὸ τελικὸν καὶ ἀποτίμασμα τῶν δημητριακῶν γίνεται μετὰ τὸ δριμόνισμα. Κρεμόνισμα ἀπὸ τὸ εἰς μέρη τὸ δριμόνι εἰς ἓξ ὅμοιοι μέρη καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲρ τὸ ἐπιμένει εἰς ἓξ ἀνδράς καὶ τὸ κιννοῦνται ἐμπροσθέντων. Ἐνταῦθα ἡ ἐργασία γίνεται μετὰ τὸ εἶταρι μετὰ τὸν μαζοῦ (ἓξ μεταλλικὰ κιννοῦνται μετὰ τὸ εἶταρι). Αὐτοὶ ποὶ δὲν χωρῶνται ἀπὸ τῆς ὁπῆς τὸν δριμόνον τὴν πύκνυνται (τὰ παλαγιῶντα) τὰ μετὰ δὲ μετὰ τὰ χέρια καὶ τὰ πικτοῦνται εἰς ἀκροῖα. Αὐτὰ προωρῶνται τὴν μὲν τῆς ἢ τὰ ἄλλα βῶτα. —

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

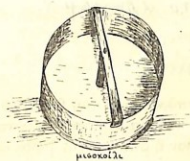
- 8) Ἀλλὰ εἴ τιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖα ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλῳνι ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλῳνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

*Εἰς τὸ ἄλωνα ἐπαρῶντο ἢ διατῶντο εἰς μέτρον χρησιμο-
ποιῶν τὸ ταχαρί (σχ. 1) χωρητικότης 12 ὀκάδων.*

μίσκοιλι

κούτελι

σχ. 1

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Εἰς εἶδος πάλι κατεβάρυντο ἀπὸ τὰ ἐπὶ αὐτοῦ καὶ ὀλίγο ἀρχὴν τὰ παπαδιάτικα καὶ τὰ ντραχουζικά. Ἠδη καὶ ἀγροφυλακιάτικο). — Ἐπὶ τοῦ ντραχουζικοῦ γὰρ τὸ νερό, Ἠδη καὶ ἀρροισί. τὸν ὕδρον μέντοι ὅσοι εἶχαν ποιεῖται —

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Ἐν τῇ κτ. οἰκίᾳ... εἰς τὰ ἀμπάρια.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... εἰς ἀχυρῶνα πλάκ' ἑὸν ...
δύνει... ὠνυμίζου .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ ἐρίστα μετὰ τοῦ ἀλώνεμα .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

οχι .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΘΕΙΛΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμον τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόνον ἐξ ἀπριλίου .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

τὸ βράδυ γινώσκον ἐν Κυριακῇ καὶ Τυρινῇ ...
καὶ ἐξ εὐαγγελισμῶν .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

...φανή.....

β'. 1) Ποιοι άναπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

...Συνήθη ταί παιδιαί.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.

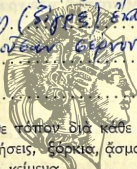
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος ; .....

...Η. Βασιλειάδης. γυνήτων. άπό. μεγάλα παιδιαί.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Πήγουναν ταί παιδιαί. ευφρογίξ. και. έμβαν. άπό. ταί
μουναί. χωράρια. βύζα. (Σύρρε.) έκαναμε. γρά. και. ευφρογί
και. έπητα. ταί. μου. βα. γυνήτων. ευφρογί. και. ταί. έπη. ταί. r
χωρά. του. γυνήτων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπιον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, έόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

...Είπατε. δειν. γυνήτων. άπό. ταί. άνω. τέρω. Μό. και. χέρ. και.
γυνή. άπό. ταί. γυνή. άνω. τέρω. Μό. και. χέρ. και.
ταί. έπη. ταί. r. άνω. τέρω. Μό. και. χέρ. και.
ταί. έπη. ταί. r. άνω. τέρω. Μό. και. χέρ. και.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Μό. και. χέρ. και. ....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..... *ὁτι ποτὲ δὲν καίονταν* .....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

..... *ὁτι* .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἔρ Βεβενάδ καὶ 29-1-70

*Δ/κός του Εφορείου
Βιβλίου*

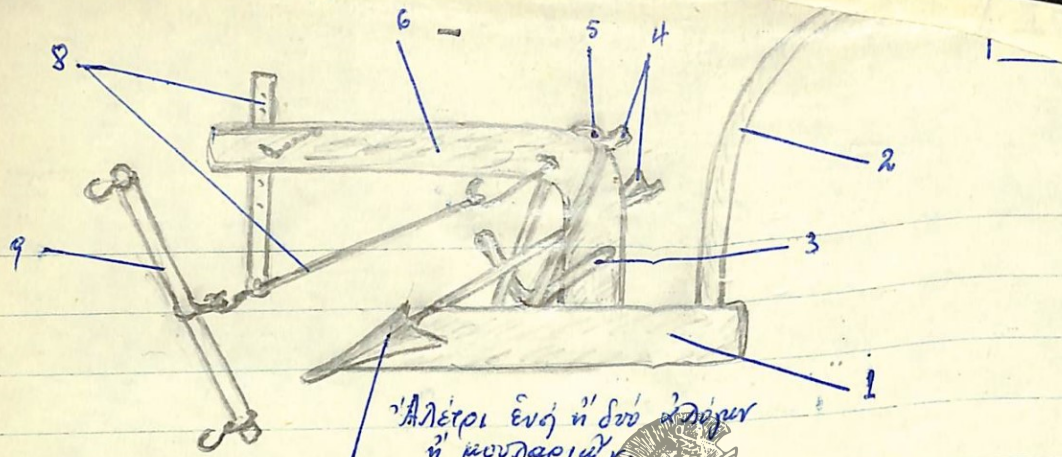
ΠΑΡΑΛΕΑΣ ΓΕΩΡΓ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

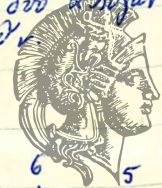

ΑΘΗΝΩΝ

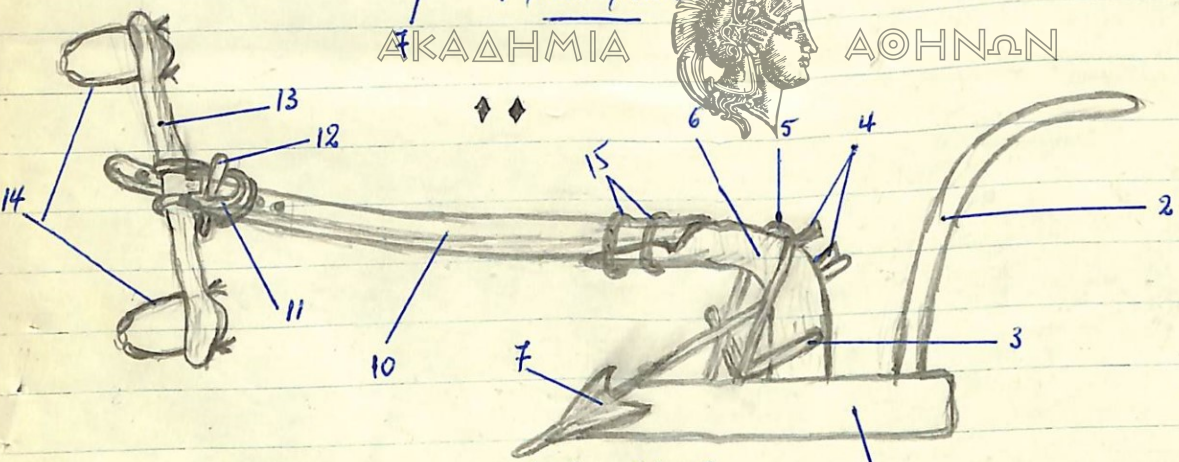

Ἀνέροι ἐνῇ ἢ δύο ἄνδρες
ἢ κουρσιῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνέροι δύο βολών